

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Udrag fra Digte

Citation: Stub, Ambrosius: "Digte", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 48.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-stub01val-shoot-idm140613725470432/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Digte

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

og Stubs Tid, var Retskrivningen endnu overordentlig vilkaarlig, store Bogstaver brugtes som Regel ganske tilfældigt, ey og øy bevarede i stor Udstrækning, og ogsaa de øvrige Reformer var langt fra gennemført. Det gælder ogsaa Stubs Retskrivning.

Stub ses ikke at have ejet en egentlig Samling af sine Digte. I hans Bo fandtes foruden de nævnte Vers over Catechismus bagi et Ny Testamente kun 4 Strykker Vers, maaske lignende Renskrifter som de bevarede. Ikke længe efter Stubs Død har man imidlertid begyndt at samle hans Digte.

I Ribe, hvor man havde haft Digteren paa nærmeste Hold, og hvor mange af hans Digte maa have været i Omløb, mundtlig eller skriftlig, har en ukendt paa to sammenhæftede Folioark med Overskrift: »Efterfølgende Vers ere alle forfattede af Ambrosius Stub« indført 13 Digte og Vers, hvorefter der fol. 3v nederst noteres: »Her endes Stubs Vers«. Paa aaben Plads f. 3v er med en noget senere Haand tilføjet endnu 4 Vers af Ambrosius Stub. Hæftets Indhold er hovedsagelig verdslige Digte, flere af lidt ældre Dato, saaledes Digtet til Løvenørn og en Række Impromptuer og Smaadigte, der maa stamme fra Odensetiden, og som Stub maa have meddelt sin Bekendtskabskreds i Ribe. Ikke sjældent har de en noget anden Ordlyd end de ellers kendte Opskrifter, hvad der godt kan skyldes, at Stub selv til forskellige Tider har gengivet sine Digte paa varierende Maade. Hæftet findes nu i Ribe Katedralskoles Bibliotek i Samlingen D 25 Stubiana. Denne Samling indeholder ogsaa enkelte andre Stubdigte.

Enkeltnvis finder man desuden Stubdigte spredt i en ret stor Række Digtsamlinger fra 2. Halvdel af 18. Aarhundrede – man har ikke mindst interesseret sig for de smaa vittige Impromptuer – og i Samlingspakker – det er her Stubs egenhændige Digte ogsaa har faaet Plads. I de talrige Almuevisebøger forekommer Stubs Digte derimod yderst sjældent. Det modsiger i nogen Grad

den sædvanlige Mening, at Stubs Digte skulde have været almindelig udbredt blandt Landalmuen. Stubs Viser med deres litterære Karakter falder uden for disse Visebøgers sædvanlige Indhold, der som Regel stammer fra Skillingsviser og Flyveblade.

En egentlig Indsamling i større Stil af Stubs Digte er dog først foretaget af Sjællænderen, Præsten T. S. Heiberg, f. i Vemmetofte 1738, som 1771 udgav »Arier og andre Poetiske Stykker af Ambrosius Stub«, hvorved Stub først blev kendt for Offentligheden. Bogen, der blev trykt uden Udgivernavn af den københavnske Bogtrykker og Forlægger H. J. Graae, fremtræder særdeles pynteligt trykt – mod Tidens Sædvane med latinske Bogstaver, i en ret lille Type. Den var delt i religiøse Digte, der har Titlen »Gudelige Ariet«, og verdslige Digte med Titlen »Moralske og muntre Strykker«. I Slutningen af Bogen er dog tilføjet 4 religiøse Digte med Overskrift: »Anhang Af nogle under Trykken tilsendte Gudelige Ariet«. Ialt indeholdt Udgaven 42 Digte og Vers. Som det fremgaar af det ovenfor citerede Brev, hvori Heiberg paa sine gamle Dage meddelte Professor Nyerup Oplysninger om Ambrosius Stub, havde han i sine Studenteraar stiftet Bekendtskab med Stubs Digte, hvad der maa have givet ham Interesse for at samle dem. Heibergs Samling bygger formodentlig baade paa mundtlig og skriftlig Overlevering. At han ogsaa har benyttet originale Stubmanuskripter fremgaar af, at de tre religiøse Digte i det lille Stubmanuskript, som er omtalt ovenfor, forekommer i samme Orden hos Heiberg.

I den nærmeste Forbindelse med Heibergs Udgave staar et lille Haandskrift, et Oktavhæfte, der paa Barfods Tid tilhørte den kendte Sprogmand Israel Levin, af hvem Barfod fik det til Laans, men som nu findes i Kgl. Bibliotek som Ny kgl. Sml. 514,8°. Det har samme Titel som Udgaven og indeholder alle Digtene i denne. Digtene er delt i de samme to store Grupper, hvoraf den religiøse Gruppe er uden Overskrift, mens den anden Gruppe